

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 8
2023

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 8

Рівне, 2023

2. Татенко В. Психологія інтимного життя. Кіровоград, 2013, 300с.
3. Knobloch L. K., Theiss J. A. A Model of Relational Turbulence: The Role of Intimacy, Relational Uncertainty, and Interference from Partners in Appraisals of Irritations. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/epdf/10.1177/0265407504047838>

УДК: 159.922.7:658.8

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ФАХІВЦІВ ТОРГІВЕЛЬНОЇ СФЕРИ

Тадеев Гордій, здобувач ОС «Магістр»

спеціальності 053 «Психологія», 1 курс, РДГУ

Науковий керівник: Березюк Т. П., кандидат психологічних наук, доцент

Постановка проблеми. У сучасному глобалізованому суспільстві, де конкуренція в торговельній сфері є надзвичайно високою, *питання ефективності та рівня професійної взаємодії фахівців* стає ключовим для успішного функціонування організацій. Зокрема, дослідження психологічних особливостей комунікативної культури фахівців торговельної сфери виявляє ряд важливих проблем, які потребують уваги та вирішення.

В свою чергу, *комунікативна культура* відіграє важливу роль у встановленні взаємин між всіма учасниками торговельного процесу, а також впливає на загальну продуктивність та успішність бізнесової діяльності.

Психологічні складові комунікативної взаємодії можуть значно впливати на якість обслуговування клієнтів, їхнє задоволення від покупок та вірогідність повторних запитів. Тому дослідження психологічних особливостей комунікативної культури фахівців торговельної сфери є актуальним та важливим для розуміння та покращення практик у сфері торгівлі

Мета дослідження. Аналіз психологічних аспектів комунікації у фахівців торговельної галузі з метою визначення основних складових, що впливають на якість і ефективність досліджуваного явища в даному професійному контексті.

Виклад основного матеріалу. Одним із компонентів комунікативної культури кваліфікованого робітника підприємства торгівлі є *культура спілкування* [4, с. 78].

Спілкування – це сукупність зв'язків і взаємовпливів, що виникають і закріплюються між людьми в процесі спільної діяльності. Регулятором цих зв'язків є соціальні норми, тобто зразки відносин, поведінки, взаємодії, що виробляються в соціальних групах або в суспільстві в цілому. Ці норми розповсюджуються завдяки механізмам соціального контролю. На порушників чекають нормативні санкції (осудження, докір, покарання), з допомогою яких група прагне повернути їх до нормативної поведінки. [5, с. 269].

Навіть при значній кількості наукових досліджень, що стосуються процесу спілкування, важливим залишається *поглиблене вивчення аспектів культури спілкування кваліфікованих спеціалістів у сфері торгівлі*.

Психологічні особливості професійного спілкування включають: підпорядкування встановленим обмеженням (нормам і правилам – у різних професіях існують свої норми і правила, як поведінки людей, так і їх висловлювань; свободи висловлювань – необхідність спілкування в трудовому колективі на професійні теми; емоційних проявів – необхідність контролювання емоцій, рухів і міміки під час спілкування); відповідальність учасників спілкування – кожен із учасників спілкування несе відповідальність за прийняте рішення; обов'язковість спілкування – необхідність спілкування навіть незважаючи на особисті протиріччя з іншими учасниками спілкування. [2, с. 267].

Водночас виділимо *ряд психічних властивостей, які розглядаються як професійні здібності до роботи продавця*: окомір, спостережливість, кмітливість, витримка і багато інших. При відсутності одного або декількох з вказаних властивостей людина не зможе працювати в торгівлі. Професійні здібності — це не сума, а складне поєднання психічних

властивостей. Воно включає основні здібності, до не можна замінити (стійка працездатність, витримка, легкість переходу від неквапливих розмірених дій до швидкого темпу обслуговування при напливі покупців), і додаткові — суттєві, але не обов'язкові. Так, відомо, що обслуговувати покупців треба швидко. Але якщо продавець повільний за вдачею? Чітке і безпомилкове виконання трудових операцій, проникливість, що виражається в умінні передбачати, який товар з наявних в асортименті краще всього підійде даному покупцю, хороша пам'ять, що дозволяє одразу знайти потрібний виріб, дають можливість навіть не дуже рухомому працівнику достатньо успішно виконувати свої функції. Мала винахідливість компенсується привітністю, постійним прагненням допомогти покупцю. Ці приклади можна продовжити [5, с. 93].

У наукових дослідженнях автори вирізняють наступні *компоненти комунікативної культури: мотиваційний, пізнавально-операційний, емоційно-вольовий, оцінний*. Дослідниками визначено показники комунікативної культури, до числа яких віднесено: інтереси, потреби, установку на комунікативну діяльність; знання, що розкривають теоретичні засади комунікативної культури; комунікативні вміння та навички; нестандартність мислення в складних комунікативних ситуаціях; рефлексивність і креативність дій; самостійність дій під час виконання комунікативних завдань; емоційну сприйнятливність; оцінку та самооцінку особливостей комунікативної діяльності [4, с. 80].

Деякі автори під комунікативною культурою розглядають поняття «*комунікативної компетентності*» та наголошують, що комунікативну компетентність слід розуміти як спроможність особистості встановлювати і підтримувати різноманітні контакти з іншими людьми, певну систему знань, умінь і навичок, що забезпечують продуктивне спілкування. Вона включає уміння варіювати інтенсивність взаємодії і спілкування, чути, розуміти і бути зрозумілим для партнерів по спілкуванню. Комунікативна компетентність виникає і розвивається за умови безпосередньої взаємодії, тому виступає як результат досвіду міжособистісного спілкування. Цього досвіду людина може набувати не лише упродовж безпосередньої взаємодії, а й опосередкованої, зокрема, з літературних творів, театральних постанов, кінофільмів, з яких людина отримує інформацію щодо характеру комунікативних ситуацій, особливостей міжособистісної взаємодії і засобів їх вирішень [1, с. 66].

Спілкування у професійній діяльності кваліфікованого робітника підприємства торгівлі є процесом установаження і розвитку контактів між людьми, зумовленим потребами у суспільній діяльності, який вміщує у собі обмін інформацією, вироблення єдиної стратегії, сприйняття іншої людини. *Культура ділового спілкування* включає наступні елементи: когнітивний (професійні знання, переконання), емоційно-оцінний (етичні норми і правила) та діяльнісний (комунікативна компетентність) складові [3, с. 50].

Висновки. Здійснений теоретико-варіативний аналіз до проблеми психологічних особливостей комунікативної культури фахівців торговельної сфери підкреслює важливість розуміння даного феномену, адже *комунікативна культура впливає на якість і ефективність спілкування в системі «людина-людина»*. В свою чергу психологічні аспекти, такі як *емоційний інтелект, позитивне мислення, стрес та стиль комунікаційної взаємодії*, впливають на якість і ефективність обміну інформації в торговельній сфері. *Ефективне спілкування* підвищує рівень обслуговування клієнтів, збільшує задоволеність клієнтів, що призводить до збільшення продажів.

Дослідження психологічних особливостей комунікативної культури фахівців торговельної галузі відкриває широкий спектр перспектив для подальших розвідок. Існує потреба в подальших дослідженнях у напрямку вивчення *внутрішньої комунікації в організаціях*, а саме – аналіз ефективності внутрішньої комунікації в організаціях торговельної сфери та розробка стратегій для покращення рівня внутрішньої комунікації.

Список використаних джерел:

1. Казібекова В. Ф. Психологічні особливості комунікативної компетентності майбутніх фахівців. *Інсайт: психологічні виміри суспільства: наук. Журн. Херсон* : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 2. С. 64–71.

2. Сліпич Т. І. Особливості професійного спілкування робітника торгівлі. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2012. Вип. 29. С. 265 URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2012_29_47.

3. Циганок О. А. Культура спілкування як складова комунікативної культури майбутніх кваліфікованих робітників підприємств торгівлі. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2015. Вип. 9. С. 47–52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Profos_2015_9_11.

4. Циганок О. А. Особливості формування комунікативної культури кваліфікованих робітників сфери торгівлі. *Професійна освіта: проблеми і перспективи*. 2016. Вип. 10. С. 78–82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Profos_2016_10_16.

5. Цимбалюк І. М. Психологія торгівлі : навч. посіб. Київ : Професіонал, 2006. 368 с.

УДК159.9

ВПЛИВ СТИЛЮ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ НА РОЗВИТОК САМООЦІНКИ ПІДЛІТКА

Федяк Ольга, здобувач ОС «бакалавр»

спеціальність 053 «Психологія», 2 курс

ПНУ імені Василя Стефаника;

Опанасюк Ірина, кандидат психологічних наук, викладач

Постановка проблеми. Спираючись на сучасні тенденції сімейного виховання, такі як переоцінка ролей батьків, вплив розвитку сучасних технологій, соціо-культурні тенденції сучасності й появи різноманітних сімейних моделей, дослідження впливу стилю сімейного виховання на самооцінку підлітка стає ще більш важливим для вивчення. Стиль виховання, який обирається батьками, може суттєво впливати на самопочуття підлітка, впевненість та загальну самооцінку.

Самооцінка грає ключову роль у тому, як підліток сприйматиме свою особистість та своє місце в житті. Формування думки про себе, власних здібностей, позитивних/негативних якостей характеру, віри в себе та усвідомлення свого місця в житті інших людей у підлітковому віці може впливати на успіхи в навчанні, взаємовідносини та кар'єрне зростання.

Метою повідомлення є теоретичний аналіз підходів, методів і форм сімейного виховання та їх вплив на формування само оціночного конструкту підлітків; виокремлення рекомендацій для покращення якості сімейного виховання з метою формування адекватної самооцінки.

Гіпотеза: Існує взаємозв'язок між стилем сімейного виховання та рівнем самооцінки підлітків, при цьому школярі, що зростають у сім'ях з високою емоційною підтримкою та демократичним стилем виховання, мають вищий потенціал адекватності у технологіях самооцінювання ніж ті, що виховуються у сім'ях з іншими стилями виховного впливу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Самооцінка відіграє важливу роль у підлітковому віці з декількох причин. Важливо зазначити, що підлітки переживають складний процес самовизначення та формування своєї особистості. Самооцінка є одним із ключових елементів цього процесу, оскільки допомагає зрозуміти їм власні здібності, сильні та слабкі сторони. У. Джемс вважав, що самооцінку можна співвіднести з первинними емоціями (гнів, страх тощо) та в широкому сенсі вона виступає як задоволеність чи незадоволеність суб'єкта собою [2, с. 23]. Тоді як, Ю. Козерук наголошує, що у самооцінці відбувається все те, що людина довідується про себе від інших, попередження деяких відхилень стосовно душевної рівноваги. Самооцінка – це елемент самосвідомості, що характеризується емоційно насиченими оцінками самого себе як особистості, власних здібностей, етичних якостей і вчинків; потреба в самоствердженні, що визначається відношенням її дійсних досягнень до того, на що людина претендує, які цілі перед собою

ЗМІСТ**Частина 1.****ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ**

Андрюшина Світлана Взаємодія закладу дошкільної освіти і сім'я як необхідна умова гендерного виховання дітей дошкільного віку	3
Волощук Вікторія Дидактична гра як засіб формування розумових здібностей дітей старшого дошкільного віку	5
Волощук Вікторія Педагогічні умови формування розумових здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами дидактичної гри	7
Гарбарчук Діана Підготовка дитини до навчання у школі як предмет наукового дослідження	10
Гвалдене Лариса Соціально-психологічний клімат у трудовому колективі.....	13
Горшковська Лілія Психологічні аспекти діяльності рекрутера ІТ сфери.....	15
Гузик Оксана, Широких Анастасія Організації корекційної роботи з дітьми із затримкою мовленнєвого розвитку	18
Дацюк Юлія Я-концепція підлітків патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку як актуальне завдання дошкільної освіти.....	21
Давидчук Олена Психологічні особливості врегулювання професійних конфліктів у діяльності психолога закладу дошкільної освіти.....	23
Дацюк Юлія Патріотичне виховання дітей старшого дошкільного віку як актуальне завдання дошкільного віку	26
Дем'янюк Вікторія Організаційно-методичні засади психодіагностики особливостей формування емпатії у дітей молодшого шкільного віку	28
Дружиніна Інна Анатоліївна, Парчук Т. Сімейні цінності : сучасний погляд.....	31
Зіборов Людмила Корекція тривожності методами когнітивно-поведінкової терапії у родинах військовослужбовців	33
Ковалик Олександра Шляхи інтенсифікації англomовного освітнього простору в українській школі як вияв євроінтеграційних процесів.....	35
Копилова Олена Психологічний супровід відхилень нервово-психічного розвитку дітей молодшого шкільного віку	38
Климчук Ілона Діагностичний аспект вивчення особливостей емоційної студентів у період кризи	39

Краля Катерина Вимірювання самоефективності дорослих українців	42
Лицюк Анастасія Особливості формування самооцінки в підлітковому віці	45
Малець Катерина, Широких Анастасія Застосування ігрових методів корекції мовлення дітей із фонетико-фенематичним недорозвинення мови.....	48
Машук Ольга, Широких Анастасія Економічні, екологічні та педагогічні аспекти національної самосвідомості та її формування	52
Мовчко Олег Неконструктивні аспекти копінг-стратегій у студентів в сучасних реаліях.....	54
Наумович Світлана Особливості само сприйняття жінок молодого віку у контексті використання соціальних мереж	57
Павловська Катерина Особливості комунікативного розвитку дітей старшого дошкільного віку	59
Подляшук Олеся Діагностичні засади вивчення психологічних особливостей емоційного вигорання педагогів	62
Попко Олександр Чинники емоційного вигорання у працівників органів внутрішніх справ.....	64
Савчук Валерія Поняття «Психологічне здоров'я особистості» у сучасному науковому осмисленні	66
Сербін О.В., Парашак С. Осмислення молоддю сучасності з позиції вічних цінностей у творі власного авторства «З партитури майдану».....	68
Степанський Ян, Безлюдна Валентина Молодіжні наративи у сфері інтимних стосунків	71
Тадєєв Гордій Психологічні особливості комунікативної культури фахівців торговельної сфери.....	73
Федяк Ольга Опанасюк Ірина Вплив стилю сімейного виховання на розвиток самооцінки підлітка	76
Шоцька Марина Арттерапія як метод гармонізації емоційного стану особистості	77

Частина 2.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки)

Бондарчук Анна Фея та ворогуючі королівства	81
Демчинська Васирина Казка про інструменти душі	82
Дець Юлія Як лисичка Лідочка перемогла свій страх	83

Лавор Софія Казка про Сонячний Промінчик. Відкрий своє сяйво	84
Манзирєва Яна Історія двох сестер. Казка про Асертивність і Конформізм.....	85
Мельник Анастасія Віра в перемогу	86
Несенчук Аліни Безпека у серцях.....	87
Сірман Вікторія Казка про маленького хлопчика у великому світі	88
Тітарчук Вікторія Захоплюючий шлях до Дружби: Психокорекційна казка про подолання самотності	89